

Болгов Р.О., аспірант кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, приватний детектив

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ВІДКРИТТЯМ ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ МВС УКРАЇНИ

Згідно Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення прозорості у сфері відносин власності з метою запобігання корупції» [№ 597-УШ від 14.07.2015](#) до Закону України "Про дорожній рух" була внесена стаття 34-1 "Надання інформації про зареєстровані транспортні засоби з Єдиного державного реєстру".

У статті йдеться про те, що інформація про зареєстровані транспортні засоби (ТЗ) та їх власників міститься у Єдиному державному реєстрі (держателем якого є Державтоінспекція Міністерства внутрішніх справ України) і є відкритою та загальнодоступною. Також, в цій статті зазначено, що будь-хто і будь-коли може отримати інформацію про власників транспортних засобів як фізичних, так і юридичних осіб. Така перевірка потрібна, наприклад, при здійсненні купівлі автомобіля або передачі його в оренду. Також, можливо дізнатись скільки автомобілів має будь-який чиновник, однак, ця інформація пересічному громадянину мало що дає. Більш того, постає і інше питання - чи порушують положення цієї статті права людини, закріплені [Конституцією](#) України та іншими нормативно-правовими документами? На ці запитання ми і спробуємо надати відповідь.

Для виконання норм цього Закону необхідно надати доступ до Єдиного державного реєстру всім бажаючим. Однак, зробити це не так просто, оскільки важливо не порушити законодавство в сфері прав людини. Сьогодні, такий реєстр працює, а інформацію про ТЗ можна отримати безкоштовно у відповідному розділі на офіційного [сайту МВС України](#). Також, це можливо зробити шляхом направлення заяви поштою до відповідних органів або надати її особисто.

Доступ до Єдиного державного реєстру МВС надається лише у разі ідентифікації замовника. Ідентифікувати себе можна за допомогою банківської системи Bank ID. На даний час, скористатися послугою можуть лише клієнти ПриватБанку та А- банку. Інші банки ще не підключені до цієї системи. Також, в систему можна ввійти за допомогою електронно-цифрового підпису (ЕЦП). Співробітники державних установ проходять ідентифікацію через реєстр посадовця.

Після ідентифікації, замовнику необхідно ввести інформацію про власника ТЗ, який його цікавить. А для цього необхідно знати повністю дані особи (ПІБ та повну дату народження або ідентифікаційний номер). Теж саме відбувається і з перевіркою юридичних осіб: необхідно знати точну назву підприємства або його ЄДРПОУ. Після цього, необхідно ввести свій контактний телефон та електронну пошту. На вказану електронну пошту буде відправлена відповідь на звернення із зазначенням марки, моделі ТЗ, року випуску, дати державної реєстрації і об'єму двигуна. Така обмежена інформація не дасть змоги будь-кому дізнатись номер автомобіля його колір, місце реєстрації власника ТЗ та інші особисті дані. Тим самим, надавши дану інформацію по запити МВС не порушує особисті права власників ТЗ.

Система доступу до Єдиного реєстру МВС запрацювала 11.12.2015, хоча, ще не в повному обсязі та в тестовому режимі. Також, варто враховувати, що особа яка давала запит автоматично, надала згоду на обробку своїх персональних даних і її дані залишаються в системі після обробки запиту. І, згідно статті 34-1 частина 4 Закону України “Про дорожній Рух” власник ТЗ, в будь-який момент власник може дати запит про осіб, які отримали інформацію, стосовно його ТЗ. Це стосується і інших відкритих офіційних джерел надання інформації.

Окрім цього, даний реєстр не надає інформації по неповним даним: зокрема по марці автомобілю або державному номерному знаку, це прерогатива досі залишається за відповідними органами згідно чинного законодавства України.

Для проведення приватних (детективних) розслідувань зазначені джерела інформації іноді бувають дуже корисні, хоча, саме даний реєстр надає недостатній обсяг інформації. Частіше за все, робота полягає у пошуку інформації по не повним даним.

Так, наприклад, при розслідуванні ДТП, маючи “на руках” лише частину державного-номерного знаку (ДНЗ), приблизну марку та колір автомобілю простим запитом не знайдеш власника ТЗ, який розшукується. Це необхідно робити іншими способами в рамках розслідування кримінального провадження.

Враховуючи вище зазначене, необхідно враховувати, що сьогодні надавати доступ до інформації, всім бажаючим, не варто, оскільки це може призвести до не передбачуваних наслідків. Також, є багато проблем, які не входять до компетенції поліції або ж у них просто не вистачає часу у зв’язку із значною завантаженістю. Тому, таким громадянам зручніше звернутися до людини, яка може надати таку допомогу в пошуку необхідної інформації в рамках Закону і це буде професіонал, який має досвід такої роботи та має всі законні підстави для надання таких послуг людині, яка до них звернулась. І це - приватні детективи.

Однак, щоб громадяни мали змогу звернутися не лише до поліції але й до інших фахівців (детективів) -необхідно легалізувати детективну діяльність в Україні. Також, детективна діяльність повинна бути незалежною і самостійною від МВС, а ліцензію на заняття детективною (розшуковою) діяльністю повинно надавати Міністерство юстиції.

Цей важливий крок сприятиме оптимізації виконання своїх обов’язків співробітниками Національної поліції України, оскільки розслідування, в тому чи іншому кримінальному провадженні, зможуть проводити паралельно приватні детективи, а також буде можливість збирати і подавати докази, що отримані в ході приватної детективної (розшукової) діяльності в рамках чинного законодавства України до суду. Зазначений крок дозволить зняти надмірне навантаження з поліції і допоможе їй краще виконувати свої службові обов’язки щодо захисту прав і свобод людини та громадянина.